

Сталий підхід до вирощування рису: досвід Mars, міжнародні практики та результати

Кліматичні виклики та виснаження водних ресурсів спонукають компанії переосмислювати підходи до вирощування сільськогосподарських культур. Однією з яких є рис, вирощування якого має високий вплив на довкілля. Компанії, як Mars, активно працюють над зниженням цього впливу, впроваджуючи практики, що зменшують витрати води та знижують рівень викидів парникових газів.

Чому вирощування рису потребує сталих рішень?

Рис є основою щоденного раціону для понад 3,5 мільярдів людей та джерелом доходу для майже п'ятої частини населення планети. Водночас його вирощування залишається одним із найбільш ресурсоемних агропроцесів: ця культура споживає до 40% усієї зрошувальної води у світі та спричиняє приблизно 10% глобальних викидів метану — парникового газу, що впливає на зміну клімату.

Попри значні виклики, в Україні рисова галузь зберігається — нині його вирощують переважно у двох громадах Ізмаїльського району на Одещині: Кілійській та частково

Соф'янівській. Якщо до повномасштабної війни під рис відводили до 1300 гектарів, то наразі площі скоротилися вдвічі — приблизно до 500 гектарів. Вирощують, зокрема, сорт Камео, а середня врожайність становить 5–6 тонн з гектара.

На тлі змін клімату компанії, що працюють із сільськогосподарською продукцією, зокрема Mars, шукають способи зробити вирощування рису більш сталим. У співпраці з фермерами компанія впроваджує практики, які допомагають зменшити споживання води, скоротити викиди парникових газів та зберегти врожайність. Для Mars, яка працює з рисом як важливою сировиною у виробництві, це частина ширшого плану з досягнення кліматичних цілей. Ця робота є частиною довгострокового кліматичного плану компанії, який передбачає скорочення викидів на 50% до 2030 року та досягнення вуглецевої нейтральності до 2050-го.

Від США до Таїланду: приклади сталих практик вирощування рису

Одним із методів, які Mars впроваджує у співпраці з фермерами, є чергування зволоження та сушіння (AWD). На відміну від традиційного постійного затоплення полів, AWD передбачає періодичне осушення ґрунту, що дозволяє значно зменшити споживання води та обсяг викидів метану. Такий підхід працює найкраще на рівнинних ділянках, де легко контролювати рівень води. Наприклад, у США родина Вітакерів з Арканзасу, яка вже понад десятиліття вирощує рис для Mars, завдяки цьому методу зменшила використання води та викиди парникових газів на 60% у порівнянні з середніми показниками по регіону.

Крім технологічних рішень, Mars інвестує у навчання фермерів. У межах програми WAPRO, запущеної в Індії та Пакистані у партнерстві з Helvetas, фермерів навчали ефективного управління водними ресурсами та стандартам сталого вирощування рису. Підтримка включала як освітні сесії, так і фінансову допомогу для впровадження сталих практик — зокрема крапельного зрошення, лазерного вирівнювання полів та методу AWD. Усі учасники програми згодом перейшли на більш ефективні підходи, що дозволило не лише зекономити воду, а й підвищити врожайність.

Підходи Mars до сталого вирощування рису адаптуються до особливостей кожного регіону. У Таїланді, де рис займає близько половини всіх сільськогосподарських угідь та є ключовою продовольчою культурою, зміна клімату особливо сильно впливає на врожайність. Ще у 2018 році Mars разом із Німецьким агентством міжнародного співробітництва (GIZ) започаткували Ініціативу сталого ароматичного рису (SARI). Вона об'єднала виробників, державні установи та місцеві громади задля впровадження кліматично розумних методів ведення господарства, які враховують специфіку регіону, допомагають фермерам пристосовуватися до нових умов та підтримують стабільне виробництво.

Перехід до сталого вирощування рису є критично важливим для забезпечення продовольчої безпеки, адаптації до кліматичних змін та збереження водних ресурсів. В умовах зростання світового населення та посилення кліматичних загроз, пошук ефективних, адаптивних рішень у рисовій галузі — не просто відповідальність окремих компаній, а глобальний пріоритет. Досвід Mars показує, що сталий підхід можливий — за умов партнерства, інновацій та готовності діяти на випередження.